

Samhällsutvecklingsförvaltningen
David Johannesson

Tekniska nämnden

Förslag till kommunstyrelsen om genomförandebeslut och beslut om upphandling för projekt Dagvatten Samsö-pumpstation

Ärendet

Pumpstation Samsöviken är en tillkommande dagvattenpumpstation. Den kommer att uppföras i anslutning till den stora dagvattenkulvert som ligger i Vendevägen och mynnar ut i Samsöviken. Syftet med pumpstationen är att förhindra översvämningar uppströms. Området som dagvattenledningen avvattnar är en stor del av Djursholm, från Agnevägen i söder till Sveavägen i norr och Djursholms ridhus som område längs bort från Samsöviken. Flera delar inom detta område är lågt belägna och riskerar att översvämmas vid stigande havsvattennivåer, exempelvis området mellan Vendevägen och Svitiodsvägen samt Djursholms torg. Då projektets genomförandekostnad överstiger 15 miljoner kronor krävs ett genomförandebeslut i kommunstyrelsen.

Projektet är en del av en större satsning som planeras i området för att hantera skyfalls- och översvänningsproblematik. För att bekosta denna satsning pågår en medfinansieringsprocess med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Ett positivt besked i den frågan är nödvändig för att projektet ska kunna genomföras i sin nuvarande form och omfattning.

För genomförandet krävs att en entreprenör upphandlas. Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande där utvärderingen kommer att tillämpa en mervärdesmodell. Det innebär att anbudsgivare lämnar ett pris för entreprenaden och sedan får poäng för olika moment i utvärderingen, där poängen genererar förutbestämda fiktiva mervärdesavdrag i kronor på anbudssumman. Anbudsgivaren med lägst totala anbudssumma efter utvärderingen är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Upphandlingen strävar efter fördelningen 40% pris och 60% kvalitet.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att genomföra upphandling av entreprenör för anläggande av pumpstation Samsöviken i enlighet med tjänsteutlåtande daterat, 2025-11-27.
2. Tekniska nämnden delegerar till samhällsutvecklingsdirektör att fatta beslut om tilldelning av entreprenör för tekniska nämndens räkning.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
David Johannesson

3. Tekniska nämnden bemyndigar samhällsutvecklingsdirektör och tekniska nämndens ordförande att teckna avtal med tilldelad entreprenör för tekniska nämndens räkning.
4. Beslut enligt punkterna ett till tre förutsätter att kommunstyrelsen fattar ett genomförandebeslut.

Tekniska nämndens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att projekt Pumpstation Samsöviken ska genomföras i enlighet med samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-11-27 och fastställer projektbudgeten till 55 miljoner kronor varav kommunens del är 30 miljoner kronor under förutsättning att projektet beviljas medfinansiering av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap på 25 miljoner kronor.

Bakgrund

Tekniska nämnden är VA-huvudman i Danderyds kommun och är därmed ansvarig för att de tre VA-tjänsterna kan levereras med rätt kvalitet. En av åtgärderna som krävs för att uppfylla lagstiftningen är att kunna avvatta de fastigheter som ligger inom verksamhetsområdet för dagvatten.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Området uppströms dagvattenkuverten under Vendevägen ligger lågt och vissa delar har redan idag översvämningsproblematik. För att uppfylla krav på avvattning av fastigheter krävs en teknisk lösning som håller nivån i dagvattensystemet på en lägre nivå än havsvattennivån när det överstiger marknivån. En pumpstation på sagda plats uppfyller detta behov. Med anläggandet av pumpstationen blir det översvämningskydd som kajen i Samsöviken primärt byggdes som slutligen funktionellt.

Området väster om Djursholms torg är ett instängt område som inte kan avvattas ytligt vid skyfall, utan är beroende av dagvattenledningar för att transportera bort vattnet till recipient. Eftersom dagvattenledningarna till stor del ligger under Östersjöns medelvattennivå tränger havsvatten in i systemet, vilket kraftigt begränsar ledningarnas kapacitet. En genomförd skyfallsutredning visar att områdena Fruängen, Vendevägen och Gudmundsvägen riskerar omfattande översvämnningar vid ett 100-årsregn, med upp till 50 centimeter stående vatten mot byggnader i vissa delar. Utöver skador på fastigheter skulle framkomligheten längs Vendevägen och Gudmundsvägen försämrats avsevärt, vilket påverkar tillgängligheten till samhällsviktig verksamhet i området.

För att skydda området har kommunen tagit fram ett åtgärds paket som syftar till att hantera skyfall motsvarande ett 100-årsregn. Åtgärderna inbegriper pumpstationen som är avgörande för att säkerställa att dagvatten kan pumpas ut i recipienten, samt ett antal lågpunkter och skelettjordsåtgärder som fördröjer och magasineras skyfallsvatten tills ledningsnätet och pumpstationen har kapacitet att avleda det vidare.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
David Johannesson

MSB kan ge stöd till kommuner för investeringar som skyddar mot naturolyckor orsakade av skyfall, höjd havsnivå eller ras och skred. Kommunen skickade i augusti 2023 in en ansökan till MSB om bidrag för att finansiera pumpstationen samt tre lågpunkter. Under 2024 genomfördes projektering av pumpstationen samt en utredning om huruvida tillstånd för vattenverksamhet krävdes, vilket konstaterades inte vara fallet. Under våren 2025 ansökte kommunen om bygglov för pumpstationen och beviljades detta den 11 juni samma år. Bygglovet har dock överklagats till Länsstyrelsen och är ännu inte avgjort.

MSB fattar beslut om stöd i samverkan med SMHI, och den 27 augusti 2025 genomfördes ett platsbesök. Vid detta tillfälle uttryckte MSB och SMHI uppskattning över att kommunen tagit ett helhetsgrepp med en kombination av flera åtgärder.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

VA-verksamheten har under lång tid planerat för en pumpstation med återströmningsskydd på platsen. Projektet ingår nu som en viktig del en stor satsning för att hantera översvämningsproblematiken i området. Stora satsningar planeras även med skelettjord, anläggande av fördröjningsmagasin och omledande av vatten till grönytor. Stationens bidrag i den stora satsningen gör att stationen behöver vara större än planerat. VA-verksamheten har också konstaterat att de geotekniska förutsättningarna på platsen är svårare än förutsatt vilket ger högre kostnader samtidigt som anläggningskostnaderna för denna typ av installationer generellt ökat avsevärt den senaste perioden. Kommunens investeringsbudget tillsammans med den medfinansiering som nu söks gör att projektet kan genomföras.

Konsekvenser för barn och unga

Byggandet av pumpstationen minskar risken för översvämningar, vilket bidrar till en tryggare och mer hälsosam miljö för barn. Översvämningar kan annars innebära risk för olyckor, fukt- och mögelskador som påverkar barns hälsa samt oro och otrygghet i boendemiljön. Åtgärden stärker därmed barns rätt till säkerhet, hälsa och en god levnadsstandard i enlighet med barnkonventionens artiklar 3, 19 och 27.

Ekonomiska konsekvenser

Total investeringsutgift bedöms till 55 miljoner kronor vilket överensstämmer med projektbudgeten. Bidrag förväntas från MSB, vilket innebär att beräknad nettoinvesteringskostnad blir 30 miljoner kronor. Beräknad nettoinvesteringskostnad är 30 miljoner kronor och den genomsnittliga avskrivningstiden är 25 år. Det ger en kapitaltjänstkostnad på 2,7 miljoner kronor första året vilket förväntas bli 2027 för att sedan succesivt minska. En investeringskalkyl bifogas dokumentet. Driftskostnaden för stationen beräknas till 0,2 miljoner kronor per år.

Datum
2025-11-27**Diarienummer**
TN 2025/0444

Samhällsutvecklingsförvaltningen
David Johannesson

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

David Johannesson
VA-Avfallschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Förslag till kommunstyrelsen om genomförandebeslut och beslut om upphandling för projekt Dagvatten Samsö-pumpstation
2. Investeringskalkyl för pumpstation Samsöviken, 2025-12-04